

NŐVILÁG.

HETILAP A MAGYAR HÖLGYEK SZÁMÁRA.

Előfizetési díj helyben kiadóhivatalból elhordva negyedévre 1 ft. 15 kr., félévre 2 ft. 30 kr., egészévre 5 pft. —
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordatva negyedévre 1 ft. 30 kr., félévre 3 ft., egészévre 6 pft.

Szerkesztő szállása : Sebestyén-tér 3. szám. Kiadó-hivatal : Pesten egyetem-utca 4. szám.

F a n n y.

Ott formálja magát a férfi szive a gyöngéd nő szivében, és nincs ahoz fogható tünemény, mint egy szeretetteljes lélek. A hódító, kinek egész világ borul lábaihoz, meghódol e szépség bája előtt. Olvasátok-e azon igézetteljes leveleket, melyeket Bonaparte tábornok, Olaszország hőse, és később is mint császár, államokat bontó harcainak közepette az angyal-jó Josephinéhez irt? — Hallottatok-e valamit azon könyről, melyért a dobzódásában is fél-isten Antonius, a világ harmad részének koronáit, Cleopátra ölébe rakta?!

Oh szerelem, üdvösség a te neved!

De nem ily érzékileg fenséges, nem ily égő szenvedélyekről akartam én most szólni. Az aloë egy században virít egyszer, és az ibolyát meghozza minden tavasz. . . .

Oly szerény, oly elzárkózott, félénk

és kellemetes volt az az „asszonyi angyal“ kit Fanny név alatt ismer az irodalom-történet, mint egy tavaszi ibolya — ha lehetséges ilyet képzelni — aloë-természettel. Mert rövid életű volt az ő virágzása, mint az aloë-é; és oly ritka, mint a minő ritkán az aloë virágzik.

Egy költői lélek, mely költőileg szeretett; irt, mivel az égiektől ihletve volt; és meghalt, mivel szeretett!

Nekem nem volt czélom az ő életét megírni, s alkalmasint ily vállalat a lehetőség körén kívül is esnék. Fannyról nem tudja senki, ki volt, hogyan támadt, hol élt. Egy csendes, szeretetteljes lányka, kinek atyja elfelejtett minden emberi érzékenységet, mert azt hitte, hogy a gyermek csak keménységgel neveltethetik jól; egy kedves melancholiával ábrándozó szemérmes

szűz, kinek a magányosságban folytak könnyei megboldogult anyjaért, hogy tigris-szivű mostohája előtt, ékességének e ledrágább gyöngyeit elrejtse; egy tizenhat éves szépség, mely az első ölelés melege alatt elhervadt. A képzelet nem elég erős, egy ifju élet ily hiányos töredékeit kiegészíteni; s az emberi lélek isteni természetének finom és mély ismerete nélkül ne nyuljon senki e szent képhez, ujja hegyével se érintse érzékeny voltát, nehogy e ritka szép virág himporát, az ártatlanságot lefujja.

De én sem életét nem jöttem szépíteni, sem mentiségére nem állottam fel. A kit a szenvedés megerősít, a nyomoruság pedig felemel, az önmagában elegendő támaszt talál. És Fanny ilyen volt! Halálos ágyán mutatta magát heroismusa egész méltóságában. Mosolygott, mikor a halál közelgett, mosolygott, mikor meghalt Kármán karjai között!

Mert Fannyt nem lehet Kármán nélkül képzelni, mint nem lehet Virginiát Pál nélkül, és nem lehet Juliát csak Romeo oldala mellett.

Kármán, a mult század végén élt és halt el csakhamar kedvese után, s a legelőkelőbb magyar írók egyhangu véleménye szerint, egyike volt és egyike még most is irodalmunk legelső prozaistáinak, kiben a correct irányu mint itéletü Toldy vallomása szerint, hatalmas dramaturgiai tehetség veszett el.

Kicsereéli-e magát a lélek a rokonszenvedelejes erője által; vagy kedveseinknek szemei megfogják sziveinket, valamint a naptól szint kap az ember arcza: azt nem tudom; de azt érzem, hogy Fanny prózája is, oly megindító bájjal hat kedélyemre, mint kevés íróé a magyar irodalomban.

Ismeritek-e Gessner idylláit? . . . Oh hogy ne ismernétek hazám imádott szépei. Hányszor lestem meg siheder koromban, kis kertetök lugasai alatt, vagy a gyümölcsösben, hol a sövényt vastagon befutotta a komló, micsoda könyv fekszik varró asztalatokon! És ott találtam Gessnert, Kölcseyt, vagy a „Karthausi“-t kiterítve; oly jól esett —

kivált ha szerit tehettem vállaitok felett — bele sandítanom; és ha nem látátok, a fehér-zöld csiku pántlika-jegyzőt a könyvben odább tennem, hogy benneteket megtréfáljalak, és egy kicsit haragudjatok. Oh milyen szép még haragtok is!

És mint a Gessner idyllái, oly remek a Fanny tolla, oly fenséges az ő szelleme!

Fanny „Napi jegyzések és Levelek“-en kívül, nem hagyott egyebet maga után. De e kevés által is elfelejt-hetetlen. E jegyzeteket „Fanny hagyományai“ czim alatt Kármán adta ki az „Uránia“ folyóiratban. E hagyományok LXIII. apró fejezetből állanak. Megfoghatatlan, titkos édes merengések ezek; a természet szépségének felhő és nap-sugárba mártott tollal ecsetelése; az emberi szív alaktalan vágyai; a hold halavány világánál, egy elköltözött jó testvér s a kipótolhatlan édes anya árnyai, mint a mennyei jelenések; az első ismeretség, az első barátné, e szegény özvegynek a nyomoruságban is felemelkedett szive, az ezzel szőtt bizalom, az általa nyert oktatás a külvilág jelenségeire nézve; a legelső kilépés a világba, az első ifju, egy tekintet, melyben a szerelem beható, értelmes és minden hangot haladó beszéde fekszik; az apa rettentő dörgő hangja, mely ifju és leány egymásnak teremtet szivét, mint egy rózsabokron csevegő két madárkát a vadász fütyöntése, elijeszt, elver, szétrebbent; a mostoha csufondáros-sága, a mostoha nővérek irigysége; a barátnéhoz irt megindító gyöngéd panaszkok az elviselhetlen végzet felett; inádság, epedés, az elhaló természet gyásza mellett a szerelem cziprusfája; hűség, megbocsájtás, egy sohaj s a mennybemenetel, hol bátran szerethetünk: ilyen rajzokból áll az a pompás mozaik, — mit irodalom történetünk „Fanny hagyományainak“ nevez.

Egy szót sem irt e kedves lélek, mi nem szív-élménye lett volna. Igazság, mélység, tisztaság beszél érzéseiből és gondolatjai míg az ártatlanság balzsamától lehelnek, oly érettséget és értelmet tükröznek vissza, minőt csak azok-

nál találunk, kiket a bölcsesség teje táplál, vagy bölcsőjükben már az égiek kegye ihletett.

Irályának tömör volta, szelid, lágy hangja, az a mélabúval megtelt szó, melyet a szó nem bir kimondani — ilyet csak két költőnél találunk: Iduna verseinek alaphangja- és Fanny prózájában. Ez a két lélek rokon! Másnak egyéb előnyei vannak . . . de a panasz csak ez ajakról édes; a szerelem igaz nyelve csak e szivből szól; a hit megtörhetlen ereje, épen, frisen, fiatalul, csak e szemekben lángol; a köny azokból foly titokban, és nem ül ki a szembe világ láttára, mint vasárnapi szokás az utczaajtó küszöb elé kiülni; az ő siránkozása természeti szükség, mint mikor Achilles, Patroclos holt-teteme felett jajveszékelve fakad. Fanny megindit, mert szivből szól; s a szivet csak a sziv indítja meg.

A nagy Napoleon úgy nyilatkozott egy izben: a legszebb regény a mit valaha olvasott, „Pál és Virginia.“ Nem

tudom, müizlés tekintetében mennyire lehet igaza Napoleonnak, de arról megvagyok győződve, hogy kevés vagy tán egy beszély sem nemesíti annyira a fiatal szivet, mint „Pál és Virginia.“ S viszont azt is merem állítani, hogy én, a mennyire Fanny hagyományainak igen sokszori átolvasása után megítélhetem, gyöngédebb viszonyt nem ismerek, mint a minő e két költői lélek: Kármán és Fanny-é lehetett.

A legromantikusabb szerelem, mit valaha költő festett, mondják: „Romeo és Julia.“ Megengedem és el is hiszem. De a költői igazságszolgáltatás staturalis biróságától elnézve, a keresztyén-ség észjárásához mért gondolkozásmóddal lehetlen azt nem mondanom, hogy egészséges lélek-állapot és nemes érzés mellett csak úgy lehet szeretni, a hogy Kármán és Fanny szeretett, s csak úgy lehet kimulni, a hogy ők elmultak — a fáklya mely leégett, de ki nem oltatott!

Székely József.

A l k o n y o d i k . . .

Alkonyodik, van a nap lemenőben,
Gerlicze nyög, sir a pusztá mezőben.
Sírva nyögök én is, szivem jajára
Elborul a napnak búcsu-sugára!

Nem vala más kincsem egész világon,
Nem vala más, csak egy kedves virágom.
Ez is oda . . . az ég is sirt felettem,
Mikoron a temetőbe lettettem!

Egy tavaszon virult csak az ölemben,
Képe azért örökre él szivemben.
Hantjaira borúlok, de hiába, —
Lángsohajom nem ad lelket porába!

Aluszik ő, bár én meddig sohajtsak . . .
Lelkemnek egy óhajta maradt csak.
Hogy mikor ott nyögök buba merülve:
Enyésszek el pora közé vegyülve!

Losonczy.

A s z e m e k.

Misem igényel annyi figyelmet, annyi ápoló gondot, mint a szemek, melyek nemcsak a világ nagyszerűségével ismertetnek meg bennünket, de egy pillanat alatt a csillogos ég megmérhetlen távoláig fölvezetnek, s tolmácsai lesznek legmélyebb gondolatainknak, legemelkedettebb érzelmeinknek.

Óvjátok szemeiteket mindnyájan, kik a

mindenható fenséges müveit látni és csodálhatni szerencsések vagytok!

Azok számára, kik az ügyes orvost nélkülözni kénytelenek, tapasztalásaim tárházából ezennel néhány észrevétellel szolgállok. Ez észrevételeknek azonban csak a szemek ápolása és épségben fentartására szabadjon szorítkoznok, mint mely elővigyázat a leg-

biztosabb óvszer arra, hogy világtalanságunkat ne legyen később siratni okunk. Előhaladott időkörben hányszor halljuk ama megjegyzést, hogy ezen és ezen bajunkat milyen könnyen ellehetett volna kerülnünk, ha annak idejében hozzá fogunk ápolásához! Mennyi fájdalmat, aggodalmat mellőzünk el, ha már ifjúságunkban megtanuljuk azt, mire egy hosszú élet, annyi szenvedés és a tapasztalás már csak vénségünkben tanít meg. Azért azok, kik életök nagy részét befutották, szent kötelességöket végzik, ha tapasztalásaik fáklóját a járatlanság és öntudatlan gondatlanság sötétében lobogtatni hagyják.

Szokjunk hozzá, hogy szemeinket ne csak reggel, mosakodás előtt, hanem este lefekvéskor is megmossuk. Ez azért szükséges, mert napközben igen sok por telepedik le szempilláinkra, mit azok folytonos mozgása sem távolít el egészen onnan.

Azok, kiknek szemhéjai nagy megerősítések következtében megvörösödnek, orvos nem léteben, vagy míg annak tanácsát kikérhetik, igen jól cselekesznek, ha szemeiket reggelenként és esténként tiszta langyos vízzel megmossák, s vigyázva megszáritják. A szemeknek kanálbani vagy féltójás forma héjbani förösztése igen ártalmas; a hideg víz ugyanis torlódást, a langyos pedig elgyengülést vonz maga után.

Mindenesetre legjobb és legfontosabb szabály, a szemeket soha túlságosan meg nem eröltetni, sem őket oly szolgálatokra kényszeríteni, mik tartósságuk és erejük rovására történhetnének. Azonban főszabály legyen az is, hogy viszont a túlzott kimélet se ártson nekik. A gépnek, hogy hasznunkra működjék, folytonos mozgásban kell lenni. A szemek roszul értett védelme ép oly ártalmas azoknak, mint a nagy megfeszítés.

Kik, hogy a divatnak eleget tegyenek, szemüvegeiket, vagy látésőveiket folytonosan szemökhöz ragasztva tartják, vigyázatlanságukat meg fogják bántani. Semmi sem kényezteteti és gyöngíti a szemet annyira, mint a szükségtelen segítség. Míg szemüveg nélkül olvasni és írni tudunk, ne kapkodjunk az ily kárhozatos divat után.

Fontos körülmény azokra nézve, kik e divatnak hódolnak, hogy mindkét szem ereje

csak ritkán gyöngíttetik egyenlő arányban. Miért is, ha szemeinket kimélni akarjuk, előbb az üvegeket egyenkint kísértsük meg, ha alkalmazhatók-e szemünkhöz külön, s csak úgy foglaltassuk be. Az így választott szemüvegek, lorgnettek nem csak céljaiknak fognak majd megfelelni, de a szemre sem lesznek oly veszedelmesek.

Hol a szemüveg elkerülhetlenül szükséges, ott igazán fontos a legjobb üvegek megszerzése. De ezekre is csak akkor szoruljunk, mikor az multhatlanul megkivántatik.

Kék vagy zöld szemüvegek használata szintén nagyon kényezteteti a szemet, miért azokat csak napon járva kell használni.

Szembetegségek minden esetre orvosi ápolás alá tartoznak. Legveszélyesebb ezek közt a fekete hályog, mely többnyire a vértnek fejbetolulásából, szorulásokból s az ebből származott kényszerítésekből ered. Kezdetekor úgy vesszük észre, mintha szemeink előtt folyvást valami fekete pont lebegne, néha pedig mintha könnyü, vékony kis felhőske lenne az. Olykor nagy fekete karikák feltünése által jelenti magát, mi aztán egyeseknél rögtön vaksággal végződik. E legvégső esetben is lehet azonban még segíteni, ha orvosi kezek vannak jelen. A fekete hályogból támadó bajt leginkább a mulasztás teszi nagygyá.

Nem kis baj még a szempillák rángatózása, mi azonban mégis a szemmel magával nincs oly nagy összeköttetésben. Öregeknél ez nem fordul elő; a fiataloknál is csak a vérgyors keringése következtében. Többnyire elmulik magától, miért is csak ha állandó, kell orvoshoz folyamodni.

Komoly baj azonban a szemek káprázása. A tárgyakat ilyenkor csak félig bírjuk meglátni, a nélkül, hogy szemeink elhomályosulnának. Némelyek rögtöni megvakulástól félnek miatta. E káprázás ritkán tart 15—20 percenél tovább, s többnyire reggel, erős napfénynél történik. A színházban vagy a bálteremben erős világítás is előidézhetheti. — Ha e baj meglepne bennünket, ne ijedjünk meg, hanem míg az orvos elérkezik, tartóztassuk magunkat minden fűszertől, ovakodjunk a napfénytől és más egyéb fényes tárgytól.

Előítélet az, hogy gyenge szemeknek a homályosan tartott szobák, becsukott zsaluk- és lebocsátott függönyökkel, jótékonyak. Épen azoknak ajánlatos a világos, szellős, de léghuzam nélküli szoba.

Jó hatással van egészséges szemekre: huzamos olvasás vagy más egyéb megfeszítés után a tükörbe nézni. Semmi sem vidámítja úgy fel a szemeket, mint az. De ártalmas mindenkor a sok ideig tartó tűzbe nézés.

A természet a szemeknek a szempillák fölemelkedése s lecsukódása által, úgy a szemszőr és szemöld védelme következtében por és szemét ellen, a legjobb óvóeszközöket adta. Hol a szemöld hiányzik, vagy kevésbé sűrű, ott a szemnek rendszeren többet kell szenvedni a fényes tárgyak benyomásától és a nap sugaraitól. Nem kell tehát a szemöldöt sem elhanyagolni, hanem iparkodjunk azt oly széppé és sűrűvé tenni, mint azt hajunk ápolásával tesszük.

H a f i z d a l a i b ó l.

I.

A szellő a természettel
Legközelebb összeveszett,
Hogy biz ő nem látogatja
Többé a rózsaligetet.

Mert hisz ennél szebbre talált
Midőn arczidat meglátta,
S kijelenté: hogy e körül
Lesz ezentúl mulatása.

II.

Föltépik a föld kebelét
S annak a ki fölszaggatja,
A föld legdrágább kincseit
Panasztalan odaadja.

A fát kővel hajigálják
S annak a ki dob rá követ,
A fa csupa viszonzásúl
Ád legízeseb gyümölcsöket.

Összetörik a csigának
Összetörik kemény részét,
S annak a ki összetöri
Odadja gyöngyszivecskáját.

S mindezeknél nemtelenebb
Hogy tudna az ember lenni?

Hogy tudna ellenkezőleg
Mint a föld, fa s csiga tenni!

III.

Elvégeztem volt magamban
Hogy már a jó útra térek,
— Milyen ötlet! — szólt a tavasz,
Ily bolonddá lenni vétek!

Ha ismét egy beteg napon
Megszállna ily vad gondolat,
Akkor kérlek csak szaporán
Adjátok a poharamat!

Jaj Istenem! a teremtő
Beh szépen is eltalálta,
A mikor a leánykákat
Oly gyönyörökké formálta.

Csókolj, igyál s mámorodban
Adj túl minden gazdagságon;
Mert ugyan hát okosabbat
Tehetsz-e bolond világon?

Fáj Hafiznak hogy ő a bort
Csak titokban iszogatja;
Rajta! doboljátok hát ki
Hogy azt minden ember tudja!

Berecz Károly.

Eredeti divattudósítás.

Brüsszel, máj. 19. 1857.

Kedves barátném! Azt kérdeked tőlem, hogy az idén, mi a legdivatosabb nyári szövet? mire azt kell felelnem, hogy ezt elhatározni lehetetlen. Oly tág most a divat mezeje, kelmékre, szabásra s ékítésre nézve, mikép

ugyszólván viselhet az ember a mit akar; s a mi a szabást illeti, csak bő és széles legyének ruhád, ujjaid, — fel nem fogsz tűnni.

Annyi igaz, hogy ha tiz év előtt színésznőink s énekesnőink oly köntösöket viseltek volna a szinpadon — mint a minőket most százanként lehet az utczán látni, azt mondtuk volna, mikép roszul, túlterhelten, izléstlenül öltöznek. De most annyira megszokta a szem a sok czafrangot, a kiáltó színvegyületet, a roppant szélességet, hogy azt észre sem veszi többé.

Kelmékre nézve mindent viselhetsz a mi tetszik, nagy- vagy ósanyád menyasszonyi ruháján kezdve; melynek szoknyája támasz nélkül áll a földön mint a katona, a legfinomabb, legátlátszóbb tarlatane vagy indiai mousseline-ig, még pedig télen, nyáron kényed kedved szerént.

Nincs oly messze még az idő, hol elegans asszony husvét után nem mert volna bársonyt, atlaczt stb. viselni; most összevissza viselnek mindent, nem tekintve sem az évszakot, sem a légmérséket.

Pedig meg kell vallanunk, hogy nem igen jól veszi ki magát egy nehéz atlacz vagy moire antike ruha, ellepve a portól, míg a fekete bársony mantille, ugyszólván színét veszti, s úgy néz ki mint ha sűrűn hamuval volna behintve.

De hiában! most senki sem gondol avval, mi talán kényelmesebb, de minden esetre nem oly választékos, mintha anyáink szabályait megtartottuk volna.

Gyönyörű és igen gazdag ruhát láttam a minap egy esküvő alkalmával, fiatal és szép menyecskén.

Fehér moire antique ruha volt ez, kék bársonnyal ékítve. Újnyi szélességű bársony-szalagok rostélyzatot képeztek a szoknyán, mely alul szélesebb, felül pedig keskenyebb volt, félrófnyi távolságban egymástól, úgy hogy széles csikokként tűntek föl.

Az ujjakon és a basque-on hasonló rostélyzat volt, s a basque körül még ezenkívül széles chenille rojt volt varrva. Csipke gallér és széles alsó ujjak, kék bársony-szalagokkal ékítve, járultak ehez.

A kalap rizsszalmából (paille de riz, bast) és fehér tülleből állt, búzavirággal

ékítve, míg mantille helyett, fekete csipke pelerine-t, mely oly nagy volt, hogy inkább talmának lehetett azt nevezni, viselt a ruhának szép tulajdonosnője.

A menyasszony öltözete is fehér moire antiqueből állt, két széles fehér applications volants-al; a harmadik volants a basque-hoz volt varrva. Mindegyik volants fölött fehér gyöngyrojt létezett, s a narancsbimbók közé is, melyek a menyasszonyi koszorút képezték — gyöngyök voltak vegyítve.

Nagyanőink megijedtek volna a sok gyöngytől e menyasszonyi ruhán; mert ők azt állították, hogy a ki esküvése napján gyöngyöt visel, sok könyvet fog hullatni házasság életében; most okosabbak az emberek, nem gondolnak ily dolgokkal, de azért többet sirnak-e házasság életükben vagy kevesebbet —? nem tudom.

A két nyoszolya-leány egyforma selyemruhát viselt apró fehér- és rózsaszín koczkákkal. Két felől en pente félrófnyi szélességű moire antique bande volt felvarrva; ezeken pedig rostélyzat létezett fehér bársony-szalagokból, s minden négyszeg közepén kis fehér chenille rojtocska.

A basques-okon hasonló ékítés mutatkozott, mint szintén az ujjakon is, melyek könyökig fel voltak hasítva.

Kalapjaik fehér rizsszalmából állottak, fehér tülle-el vegyítve, s ékítésöket csak koszorú rózsabimbókból képezte.

A gyöngy napról napra nagyobb szerepet játszik a divat mezején; most már kalapokat is ékítenek fehér- vagy klárisgyöngy rojttal. Nekem úgy tetszik, hogy a gyöngy épen nem illik oly haj-ékre, melyet az ember az utczán, teljes napfényben visel; de csak kinevetnének a divat hősnéi, ha ilyes valamit mernék mondani.

Mantilleket is himeznek most gyöngyökkel; láttam egyet hamuszín moire antiqueból, fehér chenille- s fehér gyönggyel himezve, s egy mást, fehér nehéz sima selyemből klarisgyönggyel himezve; nagyon szépek voltak, s nagyon izlésteljesek; de én mégis inkább viselnék egyszerű fekete selyem vagy csipke mantillet, mint ily igen is fényes burkonyt.

Tegnap színházban voltam csinos ope-

rát adtak, „Tagnarita az Indiannó-t,“ melyben kevés híján az egész operaszemélyzet indiai costumében jelent meg; de alig látott az ember a színészeken több tollat, gyöngyöt, virágot s egyéb flinkum flánkumot, mint a páholyok szép és nem szép tulajdonosnőin.

Még a legtisztább izlés is nehezen kerülheti ki most a tulterheltséget öltözetben, kivált estélyi vagy színháziban; mert egyszerű dolgokat csak ritkán lehet találni; s azonkívül megszokja a szem a kiáltó színevgyületet, s a divat egyéb oktalanságait.

A butorokra nézve uj neme a szövetnek divatozik most, mely igen szép és tartós. Ez a metszetlen utrecht bársony. Igen gazdag e kelme, és azon előnnyel bír a metszett utrecht bársony fölött, hogy könnyebben lehet tisztítani.

Gyönyörű fényes percale-okat láttam, butorokra valókat, melyek rajzra s színvegyületre nézve mindent felül haladnak, mi eddig e nemben létezett. Itt azonban városban ritkán használják e kelmét butorok bevonására; de falun annál többet. Városban, kivált salonban, csak szőr- vagy selyemdamask és bársony használtatik e czélra. Igaz, hogy drágábbak e szövetek a percalenál, de tartósabbak is; és a szénpor oly hamar lepi el a percale-t mikép ezt mindjárt-mindjárt meg kellene újítani oly szobában, mely rendszeren fütetik.

A szórdamask itt nagyon tartós, és nem igen drága; azért leggyakrabban is használtatik, butorok bevonására és függönyökre. — Most Isten veled kedvesem.

Jósika Julia.

A szerelem — a házaséletben.

(Ewaldból.)

Sajátságos a leány-gyermekes szülők sorsa, kik szívök egész melegével csüggenek magzatukon. Mily gonddal ápolják és várják nevedését; mennyi terhet vesznek, mennyi gyönyört tagadnak meg maguktól érlette! S mily örömmel teszik mindezt, kivált ha látják, hogy szeretetreméltóság és nemes tulajdonok fejledeznek a gyermekben. Egy kertész sem örvend úgy bajjal s fáradsággal ápolt kényes déli-növényének, melyről majd ritka gyümölcsöt remél. Pedig a kertész megkapja a gyümölcsöt, nem úgy a szülők. . . . Alig növekedék fel a lányka, alig hogy társaságot, derüt, egyedüli örömet — talán vigaszt és támaszt nyertek benne: legtöbbször másnak, idegen embernek adja kezét. — Szerellemmel, reménnyel telve, elhagyja a szülői házat, — és más aratja le, a mit ők vetettek. — S a szülőknek nem marad fenn egyéb, mint örvendeni, ha leányukat ekkép elvesztették. S ennek így kell lenni: a természet rendét bontaná meg a lány, ha mindig szülőiért élne.

Mindenesetre különös a szülők sorsa, de még különösebb a leányé, ki elhagyja szülői házat, s magát és egész jövőjét idegen férfi kezébe teszi le. Kik legközelebb állottak hoz-

zá, nem lesznek többé legközelebbiei. Kiknek szokva vala mindenben engedelmeskedni, nem bírnak többé joggal felette. — Gyakran csak néhány hónap óta ismert ember azok fölé kerekedik szívében, kik iránt a szeretet-s tiszteletet még az anyatejjel szította be. S ha nagy és hatalmas szerelem nem ég keblében ez ember iránt; mi lesz akkor belőle?! Nem kegyetlenség volna ekkor a szülőktől, őt, mint Házárt, a háztól és szívöktől eltaszítani, hogy ugynevezett szerencséjét megalapítsák? . . . Csak erős, mindent felülmuló szerelem teheti azt a csudát, hogy a lány örömmel lépjen ki azon körből, hol nevedett, s — mint egy régi író oly szépen és egyszerűen mondja: „elhagyja atyját és anyját, és kövesse az ő férjét.“

De ezek után észre lehet venni, mily sok — és minden függ attól, hogy a nő férjének egész szeretetét bírja. Sorsa ebben határozódik. E szeretet megtartása legyen a nő első gondja, — minden fölött fontos és szent kötelessége.

A lány egyenesen keveset, tulajdonkép semmit sem tehet, hogy valaki szerelmét megnyerhesse. Ha a férfinak tetszeni óhajt, mert az neki tetszik, s szívében iránta

vonzalom támadott: akkor sem szabad érzelmeit elárulnia, mivel azon veszélynek lesz kitéve, hogy a férfi tiszteletét maga iránt kockáztatja. Mi férfiak azt kívánjuk, hogy a lány-szív elzárt bimbó legyen, melyet csak minmagunk nyissunk fel.

S ha elég szerencsétlen lenne egy ifju hölgy oly férjet választani, ki őt viszont nem szereti: úgy is csak a legfinomabb, s távol sem tolakodó módon igyekezzék férje hajlandóságát megszerezni.

Ellenben: sokkal többet tehet a nő, hogy megtartsa férje szeretetét; megtartani pedig csaknem fontosabb, mint megnyerni a szerelmet. Már magában az emberi természetben rejlik ugyan bizonyos csalódás, mely nyilván a szerelem illetén megtartására van rendelve. A szerető férj szeretett nejét 20 év után is olyannak látja, mint 20 év előtt. A virágzó ifjúság átmenete az érett női korba oly észrevétlen volt, hogy mindig csak az apró változásokat látta — hétről hétre, — és nem a nagyobbakat, évről évre. S ezenkívül, van az igazságnak, vagy ha inkább tetszik, a kényelemnek bizonyos érzete a férfi-szívben, mely arra ösztönzi, hogy az egyszer szeretett nőt folyvást szeresse. Oly sok együtt élvezett öröm emléke van e lénynyel egybekötve, hogy már csak ez emlékekért is kedves neki, ki egykor azokat adá. — Aztán a kívánalmak is a kielégíthetés mértékéhez irányulnak. Szóval: több ok van, mint hínők az emberi természetben arra, hogy a már egyszer létezett szerelem egészben soha el ne enyészszék.

És mégis való: sokkal nehezebb megtartani, mint megnyerni a szerelmet. Nem akarjuk állítani, hogy a férfi mindig ártatlan, midőn a kezdetben fellángolt szerelem kialakszik. Érzékiség, változatosság utáni vágy és még sok egyéb, meggyöngítheti a szerelmet. De most nem a férfiakhoz, hanem önökhöz beszélek, szép hölgyeim, és így azt is meg kell mondanom, mikép gyakorta nagyon megfogható, mért, hogy az ifju, kedvesét szerette, s a férjnek, neje többé nem tetszhetik. — A nő semmi tekintetben nem hasonlít többé a lánykához. — Mint leány, oly tiszta, izletes volt öltözékében; most rendetlenül, pongyolán találjuk, — ha épen társa-

ságba nem készül, vagy magához társaságot nem vár. Egykor oly ártatlan, szemérmes, szeretetreméltó: most minden szemérem és tartózkodás eltűnt viseletéből.

Ha tehát elégnek nem hiszik önök a férfi szeretetét megnyerni, hallgassák meg, miáltal igyekezzenek a lankadástól megóvni. Gyakran maga a nő sem tudja, mi által ébresztett szerelmet — s épen azok legjobbak a nők között, a kik nem tudják —; gyakran pillanat, önöktől nem függő mulékony kecs műve az egész. Lehet, a benyomás ép oly hamar elenyészik, mint a milyen hirtelen támadt; és elenyészik bizonyosan, ha a kiette, fenntartani és megszilárdítani nem képes.

Imént mondók: azok a legjobb nők, kik nem tudják, mivel nyerték meg a férfi szívét; de ha férjhez mentek figyeljenek — nem beszélve, nem tudakozva, s őrizkedve, hogy a férj valamit észrevegyen belőle —; mégis, fürkészszzék ki, mely tulajdon az, mi által elbájolák. Szelidség? igyekezzenek minél szelidebbek lenni. Ártatlanság, gyermetegegség? tartsák meg gyermetegegségüket. Teljes, mély érzeményesség? a szív szenvedélyessége? legyen önök lényében több és több szerelem. Ha simulékony szellem, átható, finom ész, élczesség, vagy tán gazdasszonykodás kedveltette meg önöket, míveljék azon tulajdont, fejlesztszék ki, s alkalmazzák a lehető legnemesebben. Önkint érthető, hogy mind ennek nem szabad egyedül látszatnak lenni, hanem meggyőződésen alapult való legyen, — mit azonban nem kell változtatlan, egyszer, mint másszor a férjre tolni. A legjobb étel csömört okoz, ha mindennap feladják, s a ki reggeltől estig bort iszik, végre a legerősebbet sem találja elég szesznek. Különösen kell őrizkedni mindattól, mi magokviseletére a meszterkélség gyanuját vonná; ez is lelhet néhol kedvet; de minden fölött oda kell igyekezni, hogy a kicsinálnak árnyékát is mellőzzék el; egész törekvésök a legyen, hogy a jót, nemest, vonzót magokban tökélyesítsék; s ha érzelmeik jelentkezését az előjövő alkalmakra hagyják, bizonyosak lehetnek, hogy férjök szeretetét — ha valóban szeretet volt — megtartandják.

Nagy világ kis krónikája.

— Mint egy drezdai lap jelenti, Szászországban a schwarzenbergi kerületben behozatott a tánczadó, melynek értelmében a tánczosok 5 fillért tartoznak fejenként e szenedélyükért fizetni. A táncz oly csábos, oly kedves multság, hogy bizonyára mindenki szívesen áldozza érte azt a csekélységet.

— A nőnek tetszeni kell, ez a dolgok természetében rejlik. De a női tetszvágy és kaczárság alig terjedhet már tovább, mintha halála után is fényleni és hódítani akar. — Charolais herczegnőről mondják, hogy élete végperceiben is piperéje rendezésével foglalkozott, s tele volt aggodalommal az iránt, ha úgy fogják-e felöltöztetni, mint kíváná. Alig tudott e miatt bűnei meggyónására is kellő figyelmet fordítani. „De majd azután — mondá az ágyát körülvevő nőknek — piros szalagokat tegyenek öltözékeimbe, tudják, hogy ezek a sárgaszínűek nekem nagyon roszul állanak.“

— A legcsudálatosabb nyelv még eddig tán a siamok nyelve. Szavaik vagy egy betűből, vagy több de ugyanazon betűkből állanak, s csak a különféle hangsulyozás ad minden szónak sajátos értelmet. Így például e mondat: „Khai khai khai khai na khai?“ azt jelenti hogy: „senki sem ad el a városban tojást? Az eladó beteg.“

— A chinaiaknál a legujabb európai művelődés úgy látszik nagyon régi és elcsépelet dolog. A mesterséges haltenyésztés, az állati delejesség és az asztalmozgatás mint a missionariusok írják ősidőktől ismeretesek náluk. Még azt is tudják, hogyan kell az asztalt irni kényszeríteni. Sokan azt kérdezik, hogy meddig fog még a mi műveltségünk az övéké után törekedni?

— A sydenhami kristálypalotában 1859. évben Händel nagyhirű zenész száz éves emlékünnepe készülnek megülni. Ez ünnepély egészen zenei lesz, s e célból, ha valjon az épület alkalmasnak fog-e erre mutatkozni, még az idén nagyszerű zenepórá fog benne tartatni, melyben nem kevesebb, 1100 énekes és 300 zeneeszköz működendik közre. Egy óriási orgona is van készülöben.

— A bécsi lapok sokat beszélnek a jelenleg városukban mulató óriásról, Murphy-ról, ki magasságával minden elképzelhető emberi nagyságot felülhalad. Nemcsak hogy nagyságának megfelelő szállást sehol nem kap, hanem — mint egy bécsi lap élcezen megjegyzi — kénytelen a vendégszoba ablakán, hol jelenleg mégis lakik, kidugni lábait, s azokat az utcán keresztül, az általellenben

levő ház ablakain pihentetni meg, hogy magát fekvő helyzetbe tehesse. Csak így hajthatja fejét nyugalomra, s álmodhatja a nagy emberek álmát.

2 — A kölni rendőrséget több helyről figyelmeztetik, hogy amaz égbekiáltó kegyetlenséget, mit ott az éneklő madarakon elkövetnek, szüntesse meg. Az ártatlan állatoknak ugyanis izzó sodronnyal kiszurják szemeiket, hogy a nappalt az éjtől meg ne különböztethessék. Innen van, hogy késő éjszakákon is egyképen hallhatni a szegény ártatlanok panaszdalát, melyben annyi keserűség és szemrehányás foglaltatik az emberekre, kik rajtok e kegyetlenséget elkövették! A tulságos megerőtetés azután idő előtt megrepezti parányi sziveiket.

4 — A „megszabadított Jeruzsalem“ költőjének Tassonak hamvai felett pompás márványemlék állíttatott, melynek leleplezése a St.-Onofrio templomban — hol Tasso pihen — ünnepélyes mise után april 15-én történt meg. A leleplezésen Róma összes nemessége s a művészet valamennyi nagy embere jelen volt.

9 — Költőről lévén szó, el nem hallgathatjuk, Alfred de Musset francia író, ki szinte a napokban szállt le oda, hol Tasso már régen nyugszik. Franciaország egyik legnagyobb költőjét vesztette el benne, ki mint lyrikus, mint regényíró és mint drámaszerző egyformán jeleskedett. — Sokat kellett neki az étellel küzdeni, ez törte meg őt is, mint annyi nagy szellemet, kiket mig egyfelől gazdag lélekkel áld meg a sors, másfelől az utolsó kenyérmorzsáig megtagad tőlök mindent. Keserű egyensúly a végzet nagy mérlegében.

10 — A keletiek fényüzése nem hiába, hogy közmondássá vált az egész világon, — napjainkban is elég példát lehet erre nézve fölmutatni. Az egyiptusi alkirály fiainak egybekelése a zultán leányaival fogalmat ad a nagyszerű pompáról, mit keleten ily alkalmaznál kifejtteni szokás. — A párisi és bécsi ékszerészeknél halommal állanak a legfényesebb megrendelések. Egy-egy brillantos csésze ára 30,000 frankra rúg. Az eddig elkészített gyémántos kardmarkolatok és hüvelyeknek, valamint a Severben készített finom porcelánedényeknek alig van száma. Legmeglepőbbek a női papucsok, melyek egytől egyig csillogó gyémántokkal és igazgyöngyökkel vannak áttörve.

11 — A hires Boerhave orvos hátrahagyott ingóságai közt egy gondosan bepakolt és le-

pecsételt csomag is találtatott. Felirata ez volt: „Az orvosi tudomány egyetlen és legmélyebb titkai.“ Árverés alkalmával e titkokat 10,000 p. forinton vásárolta meg egy titokszomjas egyén. Nagy örömmel sietett most a világot érő csomaggal haza, s valóságos szent borzalommal törte fel pecséteit. — Összeszedte minden lelki erejét, nagy dolgok olvasására volt készülve. És valóban ugyis volt, csaknem elájult bele. A megbecsülhetlen csomagot felbontván, hűledezve látja, hogy annak egész tartalma merő tiszta papirosokból áll, a mit kevesebb pénzért százszor annyit vehet az ember boltban. Csak a legelső lapon volt írva valami, melynek nagy betűiből ezeket lehetett kiérteni: „Tartsd fejedet hidegen, tested szabadon, lábaidat melegen, s kifütyülhetsz minden orvost a világon.“ Valóban drága recept.

— A szokásnak és gyermekkori benyomásoknak még a vad kedélyekre is van hatása. — Pétervárott egy nő — orosz szokás szerint — nagyszombat estéjén pogácsákat süttött, de mivel az éjfél még távol volt, a mikor azokat a templomban megszentelhetné — a hosszas virasztásban elaludt. Hirtelen azonban zörej által ébresztetik föl, s egy embert lát maga előtt, ki fenyegető arczával s fegyvereivel, rablási szándékának igen világos bizonyítványát adta. A szegény nő meg volt győződve, hogy utolsó órája ütött, midőn a várban megszólaltak az ágyuk, s a harangok kongása hirdeté, hogy itt az éjfél, s a mise kezdődik. A szorongatott nő most egy vezéreszmétől megkapatva, kezébe ragad egy pogácsát, s ősi szokás szerint a rablót megkínálja vele, s áhitattaljesen mondja: „Jézus Krisztus feltámadott!“ „Valóban ő feltámadott!“ válaszol a rabló, s kiejtve kezéből a kést, a pillanat hatalmától legyőzötten meghajtja magát. — Azután szinte e hagyományos szokás szerint háromszor megölelve a nőt, távoztában ezeket mondá: „Anyám! te nemcsak életedet, hanem az én lelkemet is megmentetted!“

— Signor Vincenzo Grazioli, ki szerencsés gabonakereskedés által közönséges pékből milliommossá, s később herczeggé nőtte ki magát, a napokban halt meg Rómában. Elmondhatja magáról, hogy megjárta a Montblank legmagasabb csúcsát.

— A bűvész is csak közönséges ember, ő is úgy kitörheti nyakát, ha leesik valahonnan, mint más. Az ifjabb Bosco Weimarban az egyiptusi magiából rendkívüli előadást tartván, többek közt egy olyan pisztolyt akart producálni, mely ha elsül, madár repül ki belőle. Miután a nézőket több ízben felszólítá a pisztoly eldurantására, s még sem vállalkozott volna egy sem a kísérletre —

félretette a dolgot s másba kapott. Később azon hitben, hogy a pisztoly már ki van sütvé — lám a bűvészek még feledékenyek is — a fegyvert megint elővette, hogy megtöltse újra. A pisztoly elsült, s a bűvésznek annyira tönkre tette kezét, hogy alig van kilátás, azt megint a régi állapotba helyezni.

— Delaroché tehetségére úgy mint jellemére nagyon megrázólag hatott nevének halála. — Mennyivel nagyobb volt tehát az öröm, mikor a kedves nő tetszhalálából váratlanul felébredett. Az orvosok jóvendölése azonban a még hosszú életet illetőleg nem teljesült be, mert a derék asszony nyolcz nap mulva igazán meghalt. — Idejegyezzük ama szép szavakat, miket halála óráján mondott, s miket oly kevesen mondhatnak magukról: „Egész életemben oly boldog voltam, hogy ha meg volna engedve még egyszer kezdenem az életet, nem kívánnék multamból egy órát, egy percet sem megváltoztatni.“

— III. Napoleon császárnak Eugenia császárnővel egybekelése alkalmával a párisi községtanács egy igen szép és értékes nyakéket készítettett, mely mint hódolatjel a császárnő által nagy szivességgel fogadtatott. Azonban a fejedelelnő népének anyja lévén, Eugenia császárnő a gazdag ajándék árán oly intézetet kívánt alapítani, mely Páris alsóbb osztályu leányainak dolgozó-iskolául, az elárvult gyermekeknek pedig nevelőintézetül szolgáljon. Ez épület St.-Antoine külvárosban elkészült, s homlokzatán e felirást viseli: „Fiatal munkásnők intézete, alapítva Eugenia császárnő ő felsége által 1855-ben.“ — E mű Franciaországnak egy újabb ékessége, s a külföldnek is hason czélra mintául szolgálhat.

— Pepita imádóinak aligha szolgál nagy öröme az eredmény, mely a híres tánczosnő legújabb berlini fellépését követte. Az imádott Pepita úgy látszik utolsó ugrásait tette ezuttal Berlinben. Annyi ellenszenvvel, annyi hidegséggel találkozott az egykor lelkesüléstől égő arczokon, hogy aligha fog Berlinben még csak gondolatban is megpihenni többé. De hiába „mindennel így van, forgó viszonagság járma alatt nyögünk.“

— Párisban egy gazdag ember meghalozván, sajátkezüleg irt végrendeletet hagyott maga után, melynek végsoraiban egy hiányjel oly zavart támasztott, hogy tisztába hozatala fölöttébb kétes. A hagyományozó ugyanis így végzi testamentumát: „Károly és Henrik unokáimnak, hogy bebizonyítsam irántoki jó akaratomat hagyok „d'eux (ou deux) cent mille francs.“ Mely ha a hiányjel benmarad (d'eux) annyit tesz, hogy százezer frankot, ha pedig nem, (deux) tesz mindegyiknek kétszázezeret. Az irat még azon ned-

vesen összehajtatott, miáltal a sorok és betűk közt igen sok tintapecsét nyomai maradtak. A körül forog már most a kérdés, vajon a hagyományozó szándékosan tette-e oda a hiányjelet, vagy az, tintapecsét következtében jutott oda? A legnagyobb rész azt állítja, hogy a hiányjel tinta-folt következménye, mit a törvényszerű örökös semmi áron nem akar helyben hagyni, minek azon természetes oka van, hogy 200,000 frankjába kerülne. — A párisiak nagyon kíváncsiak az ítéletre, miután a későbbi sorokból épen semmit sem lehet az elhunytak szándékára e tekintetben következtetni.

— A „Times“ két rendbeli czikke a jelenlegi gyér házasság okairól értekezik, mire az alkalmat a franciaországi népszámlálás eredménye adta, mely szerint ott a népesség néhány év leforgása alatt semmit sem növekedett. Főokát e bajnak abban helyezi, hogy a leányiskolákban egészen elmellőzik a háztartás oktatását, s hogy napjainkban senki sem akar addig házasodni, míg legalább 1500 livre tiszta jövedelme nincs. — A „Times“ figyelmezteti az angolokat lord Cottenhamra, ki föltevén magában, hogy addig nem nőszül, míg tiszta jövedelme 4000 livret nem tesz, — s mit a lord csak 40 éves korában ért el; és figyelmezteti őket lord Eldonre, ki 21 éves korában üres zsebre házasodott.

— Lyonban az öreg Castellane tábornok vezérlete alatt hadigyakorlatokat végeztet az ottani katonaság. A legnagyobb csatának közepette, mikor a legénység már-már azt hitte lelkesedésében, hogy igazi ellenséggel van dolga, észreveszi a tábornok, hogy seregéből két granátos szépen félrevonul, s míg társaik a nap izzó hevének kitéve a legnagyobb buzgalmat fejtik ki, egy bokor árnyába lefeküsznek, s mint a kik a legjobb dolgot cselekszik, nyugodtan álmra hajtják fejüket. — Dühösen oda vágat a tábornok, s szikrázó szemekkel riad rájuk. „Sem mirekel-

lők! mit kerestek itt? Mig társaitok egész tüzzel és elszántsággal harcolnak, ti nektek le kell feküdni?“ — A granátosok első pillanatra meghökkentek, de az egyik csakhamar föltalálta magát. „Engedelmet tábornok ur, mi a halottakat képviseljük.“ A tábornoknak annyira megtetszett e rögtönzött felelet, hogy kaczagva távozott el onnan, s tovább is hagyta őket aludni.

21 — A német zenészet üstökösének Beethovennek házi ügyeiről igen sokat beszélnek, mely adatok a zeneköltőt igen eredeti és jellemző alakban tüntetik fel. — Beethoven, mint minden agglegény, háztartónéjának uralma alatt állott, mi természetesen örökös harcznak volt szülője kettőjük között. Egy ízben valamelyik letisztázott zeneművét kinn a konyhában találta meg, egészen zsirosan a vajtól, mely bele volt csavarva. Első fölgerjedésében rögtön elcsapta magától a háztartónőt, s elhatározá, hogy ezután maga fog főzni. Azt hitte, hogy a főzés is csak úgy fog nála menni, mint valamely symphonia megírása. Az első próbára meghívta magához valamennyi jó ismerősét ebédre, kik fölöttébb elcsudálkoztak rajta, midőn őt fehér sapkával és köténnyel a tűzhely előtt látták, s csak azután fokozódott bámulatuk a rémületig, mikor hosszas várakozás után oly levest talált fel nekik, mit tán a koldus is visszautasított volna. A marhahúst nem lehetett megrágni, s a főzelék egész óceánjában uszott a víznek, míg a pecsenye gyönyörűen fénylett a feketeségtől, minek bizonyára nem Beethoven volt oka, hanem a tűz. Semmit sem lehetett megenni, nem is evett az izzadó házigazdán kívül senki, ki kétségbeesetten dicsért mindent, s könyörgött, hogy egyenek a többiek is. Alig lehetett a nagy emberrel elhíttetni, hogy zeneszerzési tehetsége nagyobb, főzési képességénél. — Végre engedett, s kibékült elűzött szakácsnéjával.

Társaséleti és szépműi szemle.

— A „B. H.“ írja 13-ról: „Gizella főhercegnő ő csász. fensége megbetegedése miatt az országban teendő legmagasb utazás 10 napra elhalasztatott.“ — Ő Felsőgeik legmagasb körútjának programja e szerint megváltozott, s a hivatalos lapban közölt program Ő Felsőgeiknek hazánkban tartózkodását július 10-ig terjeszti ki.

— Május 18-án. Császár Ő Felsőge korán reggel gözösön Adonyba rándult, ott egy vadászon jelenleendő; — Adonyba érve Ő Felsőge gr. Zichy Albert által, kinek bir-

tokán a vadászat megtartandó volt, Lángon a legtiszteletteljesebben fogadtatott, — s a nevezett gróf azon magas szerencsében részesült, Ő Felsőgét a vadászat tartama alatt közvetlenül kísérhetni.

Ezen háborítlan lefolyás mellett sok örömet szerző vadászat kizárólag vízi vadakra volt rendezve, melyek tömeges száma azon vidéken minden vadász előtt ismeretes. — Ő Felsőge fölülmulhatlan remekséggel mintegy 70 lövést tett, s ugyanannyi vízi vadat ejtett el.

A vadászat bevégezte után Ő Felségét a vadászatot rendező földbirtokos neje méltóságos Zichy-Pálffy grófnő a szabadban rendezett reggelivel kínálja meg, mit Ő Felsége elfogadni méltóztatott. — Tüstént aztán visszatért Ő Felsége Budára.

Estve Ő Felségeik minden kíséret nélkül sétakocsizást tettek a szép fekvésű ugynevezett zugligetbe Buda környékén, — mely regényesen szép helyzetével Ő Felségeiknek tetszését kétségekívül megnyerte.

— A pesti jótékony nőegyesület által legközelebb a nemzeti színházban rendezett hangverseny alkalmából Császárné Ő Felsége a nevezett egyesületnek 200 pftot legkegyelmesebben ajándékozni méltóztatott.

— Azon hódolati ajándék, melyet Arad városa polgármesterével élén egy tisztelgő küldöttség által szerencsés lesz Császárné Ő Felségének nagyváradi legmagasb mulatása alkalmával átnyújtani, egy 14-ik századbéli német góth idomu ezüst triptygából áll, és szentelt-víztartónak s ereklyének is használható; tetszés szerint nyílik és záródik, a nyitját képező három angyal-alakkal, melyek a sarkakra alkalmazva a rugótollakat fedezik. Becsukva e remekdarab négy oldalt képez homormivű ékítványokkal, ezüsből vésve, és öszhangban a négy evangelista alakzattal, kik annak alján ülve vannak feltüntetve. A homorképletek Krisztus Urunkat ábrázolják a) a mint a templomban az írástudókat tanítja; b) a hegyen a népet tanítva; c) szent Péterhez ezeket mondva: „e sziklára épitem én egyházamat,“ és d) az urvacsorája szentségének behozatala. Mindezen képletek fölött a tárgyat röviden megmagyarázó legenda áll. Diszítéke rubin- és gyöngy-gyümölcsökkel rakott zománcz-lombokból áll, melyek az alakzatok keretét képezik, s egy keresztben végződnek, alján a töviskoronával. Kinyitva az egész három lapot ábrázol, melyeken zománczban következő képek láthatók: a) Krisztus Urunk az olajfák kertében, b) az ut a Golgotára; c) a keresztrefeszítés. Az egész ametisztekkel és türkoázokkal van diszítve, s alsó részei rubinokkal, gyöngyökkel, metszetlen topázzal és gyöngyházzal megrakva. A főnebbi darabhoz tartozik még egy művészi ékállvány tömör ezüsből öntve és vésve, fogantyúja arany, mozaik, márvány és lazurkő. Ez ékállvány talpját három értékes csiga képezi, domboran dolgozott virágcsoportokkal. E csigák közt látható Arad városa czimere fekete márványból, lazurkő ékezettel, arany czimer-szegélylyel, közepén zománczozva, diszes foglaltvánnyal körülvéve, melyről füzérek függnek alá. Az egész fölött egy korona sugárzik. A csigákon há-

rom mellszobrot képező angyal nyugszik, egy kosarat tartva különféle gyümölcsökkel. E kosár mohbelsejét 36 lazurkő képezi. Közepéből hat szökőkutacska fakad, melyek közül három szeszélyes alaku fejekkel van diszítve. E szökőkutakról 6 füzér lóg alá. A felső övezet egy gazdagon diszített arany és ezüst szalag, s a legmélyebb háttérben egy legfinomabb mivű guirland látható. E szalag felső része előre ugrik s egy gazdagon kirakott lazur-mozaikot tart, fekete márványra helyezve, s ekkép az ékállvány felső síklapját képezi. — F. hó 10-kén a polgármester ur a közeli Maria-Radna bucsuhelyre ment, hol Ő cs. kir. Felségeikért ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, s a szenteltvíztartóba szánt viz a guardian atya által ünnepi kegyelettel megszenteltetett. A tisztelkedő küldöttség az elnök polgármesterrel együtt 59 minden osztálybeli tagból áll. Ugyanez alkalommal az aradi izraelita község is indít egy küldöttséget Nagyváradra Ő cs. k. Felségeik hódolatteljes üdvözlésére. (B. H.)

— Az „Erzsébet“ czimű eredeti dalmű szerzői: Erkel Ferencz, Doppler Ferencz, Doppler Károly és a szövegíró Czanyuga József — legmagasb helyről becses ajándékban részesítették. És pedig a két első értékes gyémánt gyűrűvel tiszteltetett meg, a két utóbbi pedig pénzbeli ajándékot kapott.

— Csekonics Liphay bárónő, ki-nek neve évek óta mindig csak nemes tettekkel kapcsolatban említetik, a gyermekkórház javára ezer pengő forintos alapítványt tett.

— Pacazzi-Horváth bárónő háromhavi keleti utjából hazaérkezett, hozván magával érdekes tájrajzokat, melyeket Ruprecht helybeli festész leánya, ki a t. bárónő társaságában volt, Palestina, Aegyptus és Syria regényes tájain festett.

— B. Sina Simon a pesti lóverseny egy díjára 1000 aranyos alapítványt tett.

— Saphirnak „Nemtő mint vándor“ czimű alkalmi színműve, német nyelven, nyomtatásban megjelent. E műnek érdekes története van. Ezt a bécsi élczkirály a pesti német színigazgató felszólítása folytán a legmagasb alkalomra diszelőadásul írta s idején át is adta az igazgatónak, ki azonban annak előadásától addig idegenkedett, míg végre Saphir által komolyan fölhevítet, adná okát, miért nem akarja az ő művét előadatni. Az ujtéri színigazgató azt válaszolta, hogy azért nem adathatja elő, mivel jelenlegi színi személyzete arra nem elégséges. — E nyilatkozatot Saphir M. G. közzé is tette a helybeli német lapban, s megjegyezte, hogy színművében csak nyolcz beszélő sze-

mély van. — Ennek következtében főbbi műve oly kelendő lett, hogy első kiadása egy nap alatt elkelt.

— Tóth József, kitünő jellembrázoló színészünk, közelebb Londonba utazott, hol az angol színészet tanulmányozásán kívül feladatául tűzte ki megszerezni Shakespeare műveink azon átdolgozásait, melyeket a londoniak leginkább kedvelnek.

— Beck hazánkfia, világhírű bariton énekes, jövő június 2-án érkezendik körünkbe, s a nemzeti színpadon „Éjszak csillaga“, „Don Juan“ s „Ernani“ dalművekben lép fel.

— Jelenleg fővárosunkban időz egy Rabbi Hirsch Dänemark nevű — ugynevezett csodaember, — ki a legmiveltebb köröket bámulatra ragadta világ-utjában rendkívüli szellemi ereje által, mely példátlan nagy emlékező tehetségében s azon tudományában rejlik, mely szerint minden ember egyéniségéről egy tekintettel arczára, a legtalálóbb rajzot adja néhány szóval.

— A kerti növények s virágok kiállítása, egybekapcsolva a női kézműtárlattal a nemzeti muzeum teremében a fővárosi lakosságnak s kivált a hölgyvilágnak érdekes látványt nyújtott. A virágtárlatban a hg Eszterházy Pál kertésze Pokorny által beküldött növények voltak legmeglepőbbek, egyébiránt: tekintve a kivételesen ünnepélyes alkalmat, e virágtárlatnak az előbbi tetemesen felül kellett volna mulnia. A női kézműtárlatban legkitünőbbek voltak a Naschitz féle nevelőintézet művei, többi között egy horgolt virágkosár, talán az egész virágtárlat legszebb műtárgya, az intézet több tagja által készítve. A kézműtárlat rendezésére nézve ohajtottuk volna, ha minden növelde külön csoportban állítja ki munkáit, nem pedig elvegyítve, így a különbség annál könnyebben fölismerhető lett volna.

— Lapunk 15. számában még a „Pesti élet“ írója futólagosan szólt a mi iparos osztályunkról, s kimondta, hogy: a francia kézművesek, névszerint: a fodrászok, szabók, borbélyok, szakácsok, táncz mesterek, kötél-tánczosok, ékszerészek, divat és pipere árusok — jobbak a mienknél. A „Napkelet“ legutóbbi számában ezt „egy iparos“ kétségbe vonja — s még a lap szerkesztője, a mi „országos szellemű írónk“ Vahot Imre is egy csillagban megerősíteni látszik e „hazafias“ nézetet. Kár, hogy az „egy iparos“ még ki nem írta azt is, vajjon a főbbi osztályok közül melyikhez tartozik. Az országos szellemű „Napkelet“ bevádol bennünket a nemzet előtt, már ez vérében van. De szerencsénkre mi a „nemzetet“ okosabbnak, magasabb önérzettel bírónak tartjuk, sem hogy az

örülni tudna annak a dicsőségnek, mely szerint Vahot Imre és néhány fodrász, borbély, szabó, szakács, táncz mester, kötél-tánczos sat. — azt hiszi, hogy jobban érti mesterségét, mint a francia. Mi nagyon jól tudjuk, sőt azon czikkben ki is mondtuk, hogy vannak jeles iparosaink, és épen arra kértük a közönséget, hogy mindenki a legjobbat keresse föl, az ügyetlent mellőzze, ezáltal utóbbiak kényszerítve lesznek, hogy az elsőket elérni legalább igyekezzenek. Mi a magyar kézművesek, legnaggyobb részé“ről szólunk, és a természet törvénye szerint a legnagyobb rész mindig leggyöngébb szokott lenni; a lángész, a jeles, a kitünő már nevében hordozza, hogy ő — ritkaság. De a „Napkelet“ szerkesztője, a mi közkedvességű, arkádiai keblű barátunk, oly boldog ember, hogy ő azt hiszi, mikép a magyar ember, a legutolsó borbély is, mind lángész, és felülmulja a világ minden népét — mindenben. (Hogy sokban felülmulja, azt kevésbé boldog magyar emberek is hiszik). Mit mondana a világ arra, ha országos szellemű írónk ugyanezen „hazafias“ szempontból azt is kikiáltaná, hogy a magyar dráma irodalom fölötté áll az angolnak? Valószínűleg semmit sem mondana a világ, hanem — még csak nemis jóízűn, hanem — izetlenül, nagyot kacagna. — Mindez — azt hiszszük — még nem polémia, s nem is fajul azzá — azért azon reményben vagyunk, hogy kegyes olvasónk haragját nem vontuk magunkra. Megvárjuk a „Napkelet“ szerkesztőjétől is, hogy „vezéri tekintélyét“ felhasználandja a netalán ellenünk kitörhető fodrász, borbély, kötél-tánczos, szakács ribilliónak elnyomására, s nem szerzend anyagot vele a „Nagy tükör“ rajz-mestereinek.

— A magyar irodalom kitünőbb termékei nemcsak Europa művelt népei közt nyernek most már kiterjedést, hanem az óceánon túl is felébresztik azon figyelmet, mi a valóban jelest örökéletűvé teszi. Helybeli könyvtáros Lampel megrendeléseket kapott Amerikából, hogy Vörösmarty költeményeinek német fordításából néhány példányt New-Yorkba is küldjön.

— Rózsa Sándort, kinek hollétérol annyi mesés hir keringett idáig, a napokban elfogták. Legjobb barátjával Katona Pállal, a szegedi tanyák egyikén összezörrenvén, Katona neje hátulról egy baltaütéssel úgy ütö nyakon Rózst, hogy az rögtön a földre rogyott. Az egykor oly félelmes rablóvezér lánczok közt tért eszméletre, s most a szegedi városházban őriztetik.

— A jövő műtárlatot igen érdekesíteni fogja Orlay-Petrics Soma festésünk, „Petőfi“-

je. Orly Petőfinek iskolatársa, s egész életén át jó barátja volt, azért arczát megdöbbségtől hűséggel találta el. E képen Petőfi azon állapotában van festve, melyet a költő „egy talem Debreczenben“ című versében oly sziverehető humorral ecsetelt.

Házi könyvtár.

Népvilág. Elbeszélések. Irta Jókai Mór. Két kötet. Tartalmazza a következő elbeszéléseket: Kedves atyafiak. A falu bolondjai. A falu bolondjai. A világ vége. A népdalok hőse. Keselyő Péter. Kötél áztatva jó. Emberek és kétlábu állatok. Sic vos non vobis. A hazajáró lélek. A rézpataki lelkész. — Ezek mind a magyar népeletről vett érdekes tárgyú elbeszélések, melyeket az idegen érdeklődéssel, a magyar ember pedig e mellett bizonyos édes, csöndes lelkesedéssel olvashat, látván benne saját nemzetcsaládját, azt a jó népet, melynek még bűnei is más népekéhez képest inkább csak pajkosságnak nevezhetők, melynek legelső rétegéről is bizvást el lehet mondani, hogy a világ minden népe között legkevesebb van benne abból a salakból, a mit aljasságnak mondhatni. Aztán az az atyafiságos hang, az az édes nyelv, melylyel mindez el van beszélve, önkéntelen arra a vigasztaló gondolatra juttat, hogy: ne búsuljunk, legalább addig, a míg ilyen elragadóan gyönyörű nyelven irunk és beszélünk.

Különösen figyelmet érdemlő a nagy közönségre nézve Jókai Mór munkáinak népszerű kiadása, melynek első kötete még múlt hóban megjelent, a „**Varchoniták**“ című nagyobb beszélylyel. Egy sűrű nyomású 7—8 ives füzet ára csak 20 pkr. Ez áron mindenki megszerezheti magának lassankint az egész Jókait. Legközelebb a 2-ik és 3-dik kötet is megjelentik.

A d o m á k.

Az olasz nyelvmester. — Amerikai életkép. — Louisville közelében merev tekintettel néz egy a tó parton álló férfi a homályos vízbe. Nehéz harcra küzd önmagával, azon látszik tünődni: ha valjon ott a víz alatt jobb-e, vagy idefenn?

Pedig ez a férfi a ki itt állva ezt gondolja, koránsem hajlandó a melancholiára, s ezt könnyű lesz elhinni, ha megérintjük, miszerint ő csak kevéssel ezelőtt még a bohó ötleteiről s kedélyes vigságáról világszerte ismeretes Gascogne legvigább fiaihoz tartozott.

Azonban mintegy két esztendő óta Északamerika egyesült államait mindenféle irányban utazgatja, hol ő szerencsésjén remélte feltalálni, felvadászni, vagy éppen felkényszeríteni, ha kell, csak hogy ez neki mind ekkorig hátat fordított, és még akkor is, midőn ő azt gondolta, hogy mind a négy csúcskájában megkapaszkodott.

Hanem minden dollárral, melylyel zsebe megkönnyebbült, megszegényült az ő kedélykészlete is, és most azt gondolja, hogy most már csakugyan menthetlenül veszve van.

Azonban messze van még a pohár széle az ajaktól, és ha az ember már felemelte is egyik lábát, hogy most mindjárt a mélységbe ugrik, azért még sem fekszik még csakugyan ott alatt.

Erről meggyőződött a mi gascogneink is, mert hirtelen megragadtatva érzé magát hátulról kabátjánál fogva, s midőn megfordult, egy yankee állt előtte, kivel ő már — bizonyosan kedvesebb körülmények közt — keresztül-kasuljártában többször találkozott.

— Ej! Mr. Dulong, — szolt ez barátságos hangon a fiatal emberhez, — mit kukucsál úgy ön ebbe a vízbe, mintha tekintetével akarná a halakat kihalászni, hogy magának izletes vacsorát készítsen. . . .

— Az épen nem volna oly rossz — válaszolt Mr. Dulong, — kinek a kétségbeesés visszahozta kedélye egy részét, — mert különben más valami módon alig fogok én akár ma vacsorához, akár pedig valamikor egyáltalán étkezéshez jutni. . . .

— Hoho! — monda a yankee — oly rosszul áll ön dolga?

— Oly rosszul, hogy én épen tanácskozom magamban, nem volna-e jó, ha én magamat a halaknak táplálékul ajánlanám, ha már nem birom azokat a magam táplálékává tenni.

— Hm! Hm! — dörmögte az amerikai, — nem, nem, mégis inkább akarok én halat enni, mintsem hogy magamat azoktól megenni hagyni, hm! hm!

Ugy látszott valamen gondolkozik, és kérdé aztán hirtelen:

— Tud ön olaszul? — Mr. Dulong.

— Olaszul? miért? — kérdé Dulong.

— Mert én ez esetben azonnal tudnék önnek egy olasz nyelv-mesteri állomást szerezni Louisvilleben, a mely épen nem volna rossz.

— Nem kívántatik azon állomásra születtett olasz? — kérdé vonakodva Mr. Dülong.

— O nem, — vélte az amerikai, — hogy miféle nemzetbeli az nem kérdés, csak beszéljen olaszul.

— Az előbbi olasz nyelv-mester még ben van hivatalában?

— Még nem adatott eddig oktatás az olasz nyelvből, — válaszol az amerikai, — vegye át ön tehát a tanítást, és ön tetszeni fog az intézet igazgatójának, mert én oly közel ismerőse vagyok neki, hogy biztosíthatom önt alkalmaztatásáról.

— Topp! monda Mr. Dülong — követve barátját, a ki őt felszólította, venne magához egy izletes reggelit egy közeli vendéglőben, még ő az állomást meggy kieszközleni.

A vendéglő ajtajánál bucsút vetek egymástól.

— A revedere, mio caro! mint mi olaszok mondjuk — szólt Mr. Dülong, mialatt megrázta barátja kezét, és belépett a vendéglőbe; azonban szive nem volt oly könnyű, mint gyomra, mert épen az előbb kimondott beszédformában kimerítette szegény minden olasznyelvbéli tudományát.

Azonban ő mégis a legvidorabb kedéllyel követé a yankeet, midőn ez visszajött őt új állomásra vezetendő.

A nevelőintézet igazgatója nyájasan fogadá őt, s midőn leendő tanítványainak a legközelebbi napon bemutatattott, megkezdett az előadás.

Nem volt ugyan az új nyelv-mesternek egyetlen tankönyve se saját studiumához, azonban ő kinyilatkoztatta, hogy ő már ezt úgy szereti, miután ő egy saját, egészen új tanmód szerint tanít, melyhez egy könyv is rettenetesen fölösleges. És ezen tanmód csakugyan felségesnek látszott, mert tanítványai bámulatos előmenetelt tettek, és kis idő múlva örvendő igazgatójuk jelenlétében meglehetősen szépen tudták magukat olasz nyelven mulatni mesterökkel. — Természetesen jobban értette Mr. Dülong mint kollegái, mint kell tréfásan és pajzánkodás közben szeretett tanítványaiba a tudományt becsöpögtetni, s nagyon természetes, hogy azok szivesebben tanulnak Dülong anekdotái, mint amazok botja mellett.

Igy jött el az első nyilvános vizsgálat ideje; Dülong tanítványai teljes dicséretet érdemeltek. Mégis mondá neki az igazgató a boldog nap estéjén:

— Én elismerem, el kell ismernem ön új

módszerének jeles voltát, hanem mégis kedvesebb volna előttem, ha ön a könyveket nem nélkülözné egyáltalán, és példának okáért ha tanítványaival Dantet olvasná.

— Dantet? — válaszolt Mr. Dülong vállvonítva, — az eljleszténé ezen fiatal népet, mert én olvastam egy alkalommal fordítását az ő „Poklák”nak és azt igen unalmasnak találtam. . . .

— Fordítását? miért nem az eredetit? — kérdi az igazgató csodálkozó tekintettel bámulva tanítójára.

— Mert én, — válaszolt ez elpirulva, s vontatva, — megakartam győződni, megnyit veszt ily mestermű még a legügyesebb fordítással is. — Különben pedig morális okoknál fogva sem határozhatnám magamat rá, hogy tanítványaimmal Dantet olvastassam, hanem önt kérem engedjen tanmódommal tovább haladni.

Néhány ellenvetés után az igazgató ki lett elégitve, s Dülong folytatá tanítását mintegy esztendeig, és pedig oly szerencsével, hogy tanítványai vele s egymásközt igen szépen mulatták magukat olasznyelven.

Ez által oly nagy hirre vergődött az intézet, hogy egy olasz uri ember, ámbár jelentékeny távolban lakott az intézettől, fiát ide akarta adni.

Az igazgató büszke volt, hogy ily diadalt nyer számos pályatársai fölött, s midőn az olasz eljövetelének hire elterjedt, egy nyilvános próbatét adatását határozá el, hogy még nagyobb becsülete legyen az eddig is oly halatlan dicsőségre jutott intézetnek.

Mr. Dülong elhalaványult, megígérte azonban a kívánságot betölteni, és midőn a kitűzött nap és vele az olasz megjelent, ez a felékesített terembe vezettetett, hogy jelen legyen a nagyszerű próbatétén.

A tanítványok ünnepélyesen össze voltak gyűlve valamennyien; de a tanító még hiányzott. Mialatt rá várakoztak, s érte küldtek, az olasz mulatni akarta magát a fiukkal, s azoknak nyelvtudományát kikémleni. — Azonban, ámbár ők az érintett nyelven igen ügyesen csacsogtak egymásközt, az olasz urat azok épen oly kevéssé értették, mint ő őket, úgy hogy ez elvégre kinyilatkoztatta, hogy a nyelv, melyet ő itt hall legkevesebb hasonlatosságban sincs az olasz nyelvvél.

Először elbámulva, később azonban szörnyű haragra gerjedve, igen érthető s nyomatékos kifejezésekkel parancsolá meg, szólítsák fel Mr. Dülongot jelennék meg színe előtt, és adna elégtételt ezért a dologért; csak hogy a gascognei eltűnt, és csak hosszu időmulva esetlegesen tudta meg az ember, hogy a Mr. Dülong által tanított nyelv születés-helyén divatozó hazai patois volt. **

Magyarázata a jelen számunkhoz mellékelt mintarajznak.

1. Valamivel több mint egy negyed része egy thea-asztalkendőnek vagy asztalterítőnek négyyszögletes horgacstűzéssel kidolgozva.

2. Gyermekek-öltöny horgacsolva, akár kötve vagy hímelve. A szélesebb része elől van középen. A hátrészt szükséghez képest szélesebbre lehet csinálni, s a szegélyzet alól gömbölyűen folytatattatik. Ugyan-e szegély alkalmazandó alul és felül a karra is.

3. és 4. Gyermekek-főkötő. A 4-dik szám kétszer horgoltatik és a 3-dik szám e két rész közé tettetik.

5. Kis szegélyzet középre vagy szélre alkalmazva.

6. Lámpaaljra s más egyébre való rajz.

7. Csipke rajza.

G a l a m b o s t a.

S. Luiza k. a. Annyira igaz van nagysádnak, hogy állításai mindenki előtt tudvalevők, azért fő-
löszlegesen is volna azokat kinyomatni.

Tisza-Igar. K. S. urnak. — Tiszteljük a nemes

fájdalmakat. Utalunk többszöri kijelentésünkre, mely szerint a kéziratokat vissza nem küldhetjük.

T. S. urnak, Berettyó-Ujfalu. Quousque tandem? —

E l ő f i z e t é s

„**N Ö V I L Á G**”

czimű hölgydivatlapra.

Kül- és belföldi műintézetekkel egyezkedés sikere folytán ezentul az eddiginél gyakrabban adandunk részint divatkép, részint mintarajz, vagy egyéb műbecses mellékletet.

Az első négy szám második kiadása pedig lehetővé teszi, hogy újabb, az egész évi folyamat birni ohajtó előfizetőknek is teljes számú példányokkal szolgálhassunk, azért ezuttal előfizetést nyitunk :

Évnegyedre (apriltől június végeig) postán küldve **1 ft 30 kr.**

Félévre (januártól júniusig) „ „ **3 „ — „**

Egész évre (januar decemberig) „ „ **6 „ — „**

Tíz előfizetésre egy ingyenpéldány járul.

Az előfizetési öszletek a kiadó-hivatalhoz (egyetem-utca 4. sz.) intézendők.

Heckenast Gusztáv, kiadó tulajdonos.

Vajda János, felelős szerkesztő.

H I R D E T É S E K.

(3—6)

Römer és Heckenast

(20.)

kézmű- és divatárúk-kereskedése

Pesten, váczi-utca 15-dik sz. alatt

ajánlja

legújabb s legizletesebb női burkony- és long-shawl-jait,

valamint dúsválasztékban francia és belföldi nyomott batiszt, mousselint, gyapju- és selyem-bareget, — továbbá mindennemű s a jelen időszakra alkalmas selyem-, félselyem- és gyapju-hölgy-ruhakelméit, feltűnőleg olcsó árakért.

Rendes heti divat-tudósításokkal
báró JÓSIKA JULIÁTÓL.

Szerkeszti
VAJDA JÁNOS.

Kiadó-tulajdonos
HECKENAST GUSZTÁV.

Pest, 1857. Nyomatott Landerer és Heckenastnál (egyetem-utca 4. szám alatt).